

РЕШЕНИЕ

№ 2309

гр. София, 08.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав,
в публично заседание на 02.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова-Десподска

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **9918** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, във вр. с чл. 145 -178 от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.
Образувано е по жалба на Е. Е. Х., ЕГН: [ЕГН], със съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 4, кантора 12, чрез адв. Г.Г. срещу решение № Ц 1040-21-199 от 08.09.2020 г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което са потвърдени разпореждане № 212-00-5496-2 от 23.01.2020 г. на ръководител на осигуряване за безработица при ТП на НОИ С. град и разпореждане № 212-00-5496-5 от 23.01.2020 г. на ръководител на осигуряване за безработица при ТП на НОИ С. град.
Жалбоподателят излага доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт и потвърдените с него разпореждания, като счита, че същите са постановени в разрез с материалноправните разпоредби, при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, несъответствие с целта на закона, липса на компетентност и неспазване на законоустановената форма. Сочи се, че административният орган неправилно е тълкувал и приложил материалноправните разпоредби на КСО. Като съществено процесуално нарушение в жалбата се сочи неспазването на чл. 26 от АПК за уведомяване на жалбоподателя за образуваното административно производство по служебно заличаване на данните по реда на чл. 3, ал. 13 от Наредба Н-18 от 29.12.2005 г. и лишване от правото му на участие в него. Изложени са съображения, че жалбоподателя отговаря на изискванията на чл. 54а от КСО за предоставяне на обезщетение за безработица. По изложените съображения отправеното до съда искане за отмяна на оспорения административен акт и

потвърдените с него разпореждания.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призван, не се явява и не се е представлявал.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ С.-град – в съдебно заседание не се явява, представлява се от юрк. А., която оспорва подадената жалба и моли същата да бъде отхвърлена, като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, не изразяват становище по жалбата.

Административен съд София град, III отделение, 70 състав, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

От представените и приобщени към административната преписка документи, се установява, че административното производство по предоставяне на обезщетение за безработица по чл. 54а от КСО е започнало с подаването на заявление от 23.07.2015 г. за регистрация № 212-00-5496-1/23.01.2015 г. и издаването на разпореждане за отпускане на парично обезщетение за безработица по чл. 54а от КСО на 29.07.2015 г. Към заявлението Е. Е. Х. е приложил копие от Заповед № 155/21.07.2015 г., издадена от [фирма] за прекратяване на трудовото му правоотношение на основание чл. 71, т. 1 от Кодекса на труда (КТ), считано от 21.07.2015 г. Производството е приключило на 20.03.2016 г. с изплащане на парично обезщетение въз основа на Разпореждане № 212-00-5496-1/29.07.2015 г., влязло в законна сила т.е. налице е приключило административно производство.

Във връзка с извършване на последващ контрол от контролните органи на ТП на НОИ-С. град с оглед подадените от [фирма] данни по реда на чл. 5, ал. 4 от КСО за осигурителен стаж и осигурителен доход, въз основа на които са изплатени парични обезщетения за безработица, била извършена проверка касаеща периода от 16.06.2015 г. до 20.07. 2015 г. вкл.

При извършената проверка от компетентните контролни органи на НАП и НОИ на [фирма], приключила с констативен протокол № КВ-5-21-00673548/18.09.2019 г. било установено, че от м. 01.2013 г. до м. 09.2019 г. дружеството не е извършвало търговска дейност по смисъла на Търговския закон.

Предвид резултатът от извършените проверки на [фирма] и липсата на доказателства за извършвана стопанска дейност от дружеството, респ. трудова дейност от лицата, за които има подадени данни по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, контролните органи, са приели, че жалбоподателят не е осигурено лице.

На основание чл. 108, ал. 1, т. 3 от КСО са издадени Задължителни предписания за заличаване на подадените данни за осигурителен стаж и осигурителен доход в регистъра на осигурените лица за периода от месец януари 2013 г. до месец март 2019 г. вкл., в т.ч. и за Е. Е. Х. След изтичане на срока за изпълнение на влезлите в сила задължителни предписания по чл. 108, ал. 1, т. 3 от КСО са предприети действия от контролните органи на ТП на НОИ, в рамките на предоставената им от закона компетентност, за служебно заличаване по реда на чл. 3, ал. 13 от Наредба № Н-8/29.12.20015 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО, подадени от името на [фирма] за указания период.

Било издадено и разпореждане № 212-00-5496-2 от 23.01.2020 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, с което на основание чл.54 ж, ал. 2, т. I от Кодекса за

социално осигуряване /КСО/ е отменено влязлото в сила разпореждане № 212-00-5496-1 от 29.07.2015 г. за отпускане на парично обезщетение за безработица., считано от 21.07.2015 г. до 20.03.2016 г. вкл.

Така издадените разпореждания на длъжностни лица по осигуряването за безработица, а именно: № 214-00-5630-4 от 21.06.2019 г., с което на основание чл. 54ж, ал. 2, т. 1 от КСО е отменило влязлото в сила разпореждане № 212-00-5496-1 от 29.07.2015 г. за отпускане на парично обезщетение за безработица., считано от 21.07.2015 г. до 20.03.2016 г. вкл и № 212-00-5496-2 от 23.01.2020 г. са били обжалвани от страна на Е. Х. с жалби вх. №№ Ц1012-21-263/16.06.2020 г. и Ц1012-21-264/16.06.2020 г. въз основа на която е постановено Решение № Ц 1040-21-199 от 08.09.2020 г., с което същите са отхвърлени като неоснователни и са потвърдени обжалваните разпореждания на ръководителя на осигуряването за безработица.

По делото освен представените с административната преписка доказателства, са представени и други писмени доказателства.

При така установената фактическа обстановка, Административен съд- София-град направи следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена в срока, от лице с правен интерес от оспорване, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана относно нейната основателност.

По същество на спора:

Разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а проверява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Обжалваното решение на директора на ТП на НОИ – [населено място]-град и разпорежданията издадени от длъжностно лице по безработицата, са издадени от компетентни орган в рамките на материалната компетентност на органа, в установената форма, като са спазени административнопроизводствените правила, регламентирани с разпоредбите на КСО и АПК и същите съдържат фактически и правни основания.

Не са налице твърдените от страна на жалбоподателя доводи за допуснати съществени процесуални нарушения на административнопроизводствените правила /чл. 26, ал.1 от АПК/ водещи до нарушение на правата на жалбоподателя, тъй като същият не е участвал в производството по извършване на проверка на разходите на ДОО на осигурителя [фирма]. Както правилно е посочил решаващият административен орган и съобразно с константната съдебна практиката на ВАС /така напр. решение № 10036 от 22.07.2020 г. постановено по адм. дела № 14293/2019 г. на ВАС, VI отделение, решение № 3065 от 09.03.2021 г. по адм. дело № 10737/2020 г на ВАС, VI отделение/ производството по установяване на юридическите факти от значение за осигурителното правоотношение между осигурител и НОИ се развива между тези две страни. В това производство няма място за участие на евентуално осигурени лица или с претенции за осигурени от този осигурител. Жалбоподателят или черпещите осигурителни права лица на собствено основание от възникване на осигурително правоотношение следва да установяват и доказват с всички правно допустими способи, юридическите факти от които черпят своите осигурителни права.

Проверка по разходите на ДОО по реда на чл. 108 от КСО касае контрол по спазването от осигурителите на нормативните актове по ДОО във връзка с дейността, възложена на НОИ, включително коректността на подаваните от осигурителя данни в Регистъра на осигурените лица, въз основа на които се отпускат и изчисляват паричните обезщетения. Контролните органи на НОИ имат правомощията да извършват проверки на осигурителите във връзка с техните задължения за осигуряване на информация и заплащане на осигурителните вноски, но това не включва участието на други лица, тъй като не е налице пряко и непосредствено засягане на права и законни интереси на други лица извън отношенията осигурител - НОИ. Няма пречка страната, претендираща възникване на осигурително правоотношение в своя полза да доказва съществуването на такова правоотношение в съдебната фаза, в случая, че е била упражнявана трудова дейност в спорния период, което е от значение за правото на отпускане на парично обезщетение за безработица. С оглед на изложеното, съдът намира, че не се установи по делото да е налице допуснато нарушение на административнопроизводствените правила, поради неуведомяване на жалбоподателката от страна на административният орган за издаване на разпорежданията. За последната е налице възможността да установи собствените си права в съдебното производство. Участието като страна в административен процес е свързано и се основава на засягане на права и интереси - чл. 15 АПК и административните актове да засягат непосредствено такива права и интереси чл. 21, ал. 1 АПК.

За да потвърди издадените разпореждания постановени след служебно заличаване на данните за осигурителен стаж и осигурителен доход, подадени за Е. Е. Х. от [фирма] директорът на ТП на НОИ [населено място] е възприел доводите на длъжностното лице по ОБ и е приел за безспорно, че жалбоподателят не е имал качеството „осигурено лице“, не отговаря на изискванията на чл. 54а от КСО, поради което изплатеното ѝ обезщетение се явявало недължимо платено.

Прието е, че в случая е налице основание за прилагане на разпоредбата на чл.54ж, ал.2, т.1 от КСО, съгласно която влязлото в сила разпореждане по ал.1 може да се измени или отмени от органа, който го е издал, когато са представени нови документи или доказателства, които имат значение за определяне правото, размера и периода на парично обезщетение за безработица. Следва да се има предвид, че при заличени данни за осигурителен стаж и осигурителен доход длъжностното лице, осъществяващо ръководството по осигуряването за безработица като административен орган действа при условията на обвързана компетентност и е длъжно да се съобрази с новонастъпилите обстоятелства, във връзка със заличаването на данните и да приложи чл. 54ж, ал. 2, т. 1 от КСО. Целта на тази разпоредба е да се създаде възможност за въвеждане на съответствие между правата, произтичащи от реалното фактическо положение, и последиците, разпоредени с акта за отпускане, изменение, отказване, спиране, възобновяване на обезщетението за безработица, като единствените изисквания са приложените документи или доказателства да са нови и обуславящи правото или параметрите на обезщетението за безработица. Направената промяна задължава ръководителя на осигуряването за безработица да направи нова преценка по правото на ПОБ по подаденото от жалбоподателя заявление за отпускането му.

Тези нови документи или доказателства са били открити именно след извършена проверка от ТП на НОИ С. град във връзка със заявление от 23.07.2015 г., с което

жалбоподателят е сезирал административния орган за отпускане на ПОБ по чл.54а от КСО. От извършените проверки органът е установил, че за жалбоподателят не е възникнало основание за осигуряване при осигурител [фирма]. Извършените проверки от НАП и ИА „ГИД“ са отразени в Констативен протокол № КВ-5-21-00673548/18.09.2019 г.

Легална дефиниция за понятието „осигурено лице“ е дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от КСО (бр. 98 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.), според която "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 и за което са внесени или дължими осигурителни вноски; осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1-3 и 5 от КСО. Съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ.

Върховният административен съд многократно е постановявал, че от съдържанието на цитираното определение за осигурено лице следва, че едно от условията, на които е необходимо да отговаря лицето, за да се счита за осигурено, е да извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 от КСО (в този смисъл са решение № 314/2016 г. по а. д. № 3171/2015 г. на ВАС, решение № 211/2016 г. по а. д. № 3681/2015 г. на ВАС, решение № 292/11.01.2017 г. по а. д. № 14312/2015 г. на ВАС, решение № 220/2014 г. по а. д. № 12497/2013 г. на ВАС и други). Следователно наличието на трудов договор само по себе си не е достатъчно, за да възникне осигурително правоотношение с произтичащите от него права на обезщетение, тъй като липсва идентичност между трудовото и осигурителното правоотношение. Наличието на трудово правоотношение обикновено води до възникване на осигурително правоотношение, но не винаги. Изискването на законовата разпоредба на КСО, съдържаща определението за „осигурено лице“, е лицето да упражнява трудова дейност. Следователно лицето трябва да има сключен трудов договор и валидно възникнало трудово правоотношение, но и реално да осъществява трудова дейност в рамките на това правоотношение. В този смисъл е напр. и решение № 4901 от 27.04.2020 г. на ВАС по адм. д. № 6817/2019 г.

С оглед резултатите от извършените и подробно изложени в оспорваното решение проверки на осигурителя [фирма] и с оглед установената при същите липса на извършвана дейност от дружеството, респ. трудова дейност от наетите по трудов договор лица – в това число Е. Х., довели до заличаването на данните, подадени по чл.5, ал.4 от КСО, е направен обоснован извод, че Е. Х. не отговаря на първата императивно изискуема предпоставка за възникване правото на обезщетение, т.к. към момента на настъпване на осигурителния риск няма качеството на осигурено лице.

Заличаването на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО е извършено законосъобразно и в съответствие с изискванията на Наредба Н-8 от 29.12.2005 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица /отм. ДВ, бр. 1 от 03.01.2020 г., в сила от 03.01.2020 г./, но приложима в процесния случай. В чл. 3, ал. 13 от Наредбата /отм./ е придвидена възможност на контролните органи на НОИ при неизпълнение в срок на влязло в сила задължително предписание по чл. 108, ал. 1, т. 3 от КСО да инициират такова заличаване чрез служебно подаване на декларация образец № 1 на електронен носител по реда на наредбата, с код

„заличаване“.

В случая е налице влязло в сила предписание по чл. 108, ал. 1, т. 3 от КСО, което не е изпълнено от осигурителя и извършеното от НОИ заличаване на данните е в съответствие с предоставените му по чл. 13, ал. 3 от Наредба Н-8 от 29.12.2005 г. правомощия.

Съгласно чл. 54а, ал. 1 от КСО /в редакцията ѝ до 31.12.2017 г./ право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 9 месеца през последните 15 месеца преди прекратяване на осигуряването и които имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168 и не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от КТ.

В случая по отношение на жалбоподателят не са налице предпоставките по чл.54а, ал.1, т.3 от КСО, а и доказателства в обратна насока не са нагажирани от страна Е. Х.. Предвид изложеното, настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение и потвърдените с него разпореждания са законосъобразни, като издадени от компетентен орган, при спазване на административнопроизводствените правила в съответствие с материалния закон и с неговата цел.

При този изход на спора в тежест на жалбоподателя остават направените от него разноски. Ответникът претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение, поради което и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, предвид фактическата и правна сложност на делото жалбоподателят следва да му заплати юрисконсултско възнаграждение в минимален размер - 100 лева.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 70 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. Е. Х., ЕГН: [ЕГН], със съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 4, кантора 12, чрез адв. Г.Г. срещу решение № Ц 1040-21-199 от 08.09.2020 г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което са потвърдени разпореждане № 212-00-5496-2 от 23.01.2020 г. на ръководител на осигуряване за безработица при ТП на НОИ С. град и разпореждане № 212-00-5496-5 от 23.01.2020 г. на ръководител на осигуряване за безработица при ТП на НОИ С. град.

ОСЪЖДА Е. Е. Х., ЕГН: [ЕГН], със съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 4, кантора 12, чрез адв. Г.Г. да заплати на ТП на НОИ – С.-град разноски по делото в размер на 100 /сто/ лева.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ:

